

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Opleiding tot Fysiotherapeut
voltijd

Saxion Hogeschool

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Opleiding tot Fysiotherapeut
voltijd

Saxion Hogeschool

CROHO nr. 34570

Hobéon Certificering

Datum

6 december 2017

Auditpanel

dr. J.W. Wierda

dr. R.P.S. van Peppen

dr. P.C. Beenen

D. Ritmeester

Secretaris

I.A.M. van der Hoorn MSc

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	23
6.	AANBEVELINGEN	25
BIJLAGE I	Scoretabel	27
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	29
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	33
BIJLAGE IV	Overzicht auditpanel	35

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Saxion Hogeschool
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, NVAO-besluit 28 juni 2012
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Opleiding tot Fysiotherapeut
registratienummer croho	34570
domein/sector croho	Gezondheidszorg
oriëntatie opleiding	hbo
niveau opleiding	bachelor
graad en titel	Bachelor of Science
aantal studiepunten	240 EC
Afstudeerrichtingen	International Class Physiotherapy
locatie	Enschede
variant	Voltijd
joint programme	n.v.t.
Onderwijstaal	Nederlands en Engels
datum audit / opleidingsbeoordeling	20 juni 2017
contactpersoon opleiding	Mevrouw I.R. Rispens i.r.rispens@saxion.nl

Basisgegevens **hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut**, voltijd¹

bron: Cognos (Saxion studierendement systeem)

peildatum: 1-10-2016

instroom (aantal)	2011	2012	2013	2014	2015	2016
▪ voltijd	232	278	205	187	187	204
uitval (percentage)						
uit het eerste jaar ²	2010	2011	2012	2013	2014	2015
▪ voltijd	19,5%	23,7%	22,7%	20,5%	21,9%	21,9%
uit de hoofdfase ³				2009	2010	2011
▪ voltijd				9,5%	4,8%	9,6%
rendement (percentage) ⁴				2009	2010	2011
▪ voltijd				83,7%	87,1%	87,6%
docenten (aantal + fte)			Aantal		Fte	
▪ voltijd				54 <i>incl. TL + (associate) lectoren</i>	33,3	
opleidingsniveau docenten (percentage) ⁵			Bachelor	Master	PhD.	
▪ Voltijd				2,5%	85%	12,5%
docent-student ratio ⁶						
▪ Voltijd				1 : 30		
contacturen (aantal) ⁷			1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar
▪ Voltijd				592 14	462 11	245 6 341 8

¹ Bron: Basisgegevens opleidingsbeoordelingen 'Indicatoren en definities', Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, 19 februari 2015.

² Het aandeel van het totaal aantal bachelorstudenten (eerstejaars ho) dat na één jaar niet meer bij de opleiding staat ingeschreven, zo mogelijk voor de laatste zes cohorten.

³ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studieduur zonder het diploma te hebben behaald alsnog uitvalt uit de opleiding, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁴ Het aandeel van de bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij de opleiding inschrijven (herinschrijvers) dat het bachelordiploma haalt in de nominale studieduur + één jaar, zo mogelijk voor de laatste drie cohorten.

⁵ Het aandeel docenten (onderwyzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwyzend personeel).

⁶ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwyzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

⁷ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

2. SAMENVATTING

De hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut van Saxion Hogeschool behoort tot de Academie Gezondheidszorg (AGZ). De opleiding richt zich op het afleveren van breed georiënteerde fysiotherapeuten. De opleiding richt zich hierbij niet alleen op het fysiotherapeutisch handelen bij de behandeling van klachten, maar ook op het voorkomen van klachten in de rol als gezondheidsbevorderaar. Het hogeschoolbrede thema Living Technology zorgt bovendien binnen de opleiding voor een focus op (technologische) innovatie. De opleiding kent een Nederlandstalige en een Engelstalige variant (International Class, afgekort IC).

Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties

In 2016 heeft de opleiding een nieuw opleidingsprofiel Fysiotherapie Saxion ontwikkeld. De opleiding baseerde zich hierbij op het landelijk Beroepsprofiel Fysiotherapie van de KNGF (2014) en de CanMEDS-rollen in het CanMEDS-competentieraamwerk (RCPSC, 2005). Deze beide profielen bestaan in de basis uit een zevental rollen, onderverdeeld in één kernrol (fysiotherapeut), vier algemene of ondersteunende rollen en één professionele rol. Inspeland op de veranderingen in de zorg heeft Saxion een tweede kernrol toegevoegd, namelijk die van gezondheidsbevorderaar. Een tweede element waarmee de opleiding het landelijke beroepsprofiel verbijzondert, is door toevoeging van de rol van innovator, die goed aansluit bij het hogeschool brede thema Living Technology en die bovendien zorgt voor een natuurlijke en stevige verbinding met onderzoek.

De opleiding heeft de diverse rollen zorgvuldig uitgewerkt door per rol een aantal kernvaardigheden en indicatoren te formuleren voor het beroep van fysiotherapeut. Twee van de rollen uit het opleidingsprofiel bevatten expliciet een onderzoekscomponent. Wat het panel betreft komt de internationale visie en ambitie met name tot uiting via de internationale variant van de opleiding, maar verdient het aanbeveling internationale/interculturele competenties expliciet op te nemen in het opleidingsprofiel.

Met inachtneming van de constatering dat (i) de opleiding haar internationaliseringsambities sterker in de opleidingscompetenties naar voren kan laten komen, en verder overwegend dat de beoogde leerresultaten van de opleiding (ii) zijn gefundeerd op het landelijk vastgestelde beroepsprofiel en het (ook internationaal) erkende CanMEDS-competentieraamwerk, (iii) een focus op onderzoek tot uitdrukking brengen en (iv) een kenmerkende en toekomstbestendige profilering kennen door toevoeging van de rollen 'gezondheidsbevorderaar' en 'innovator', die (v) duidelijk aansluit bij de behoeften van het regionale werkveld, komt het auditteam op standaard 1 tot het oordeel 'goed'.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Het programma heeft een omvang van 240 studiepunten; de major bestaat uit 210 EC en de minor heeft een omvang van 30 EC. Elk leerjaar bestaat uit vier kwartielen van 10 weken. In elk van die kwartielen worden één of meerdere thema's behandeld aan de hand van zogenoemde leerwerkpakketten. De verbinding tussen het onderwijsprogramma en de beoogde leerresultaten wordt gemaakt via deze leerwerkpakketten, waarin altijd een combinatie van competenties (uitgewerkt in kernvaardigheden en indicatoren) aan bod komt. De competenties fysiotherapeut en/of gezondheidsbevorderaar komen in elk leerwerkpakket aan bod. De andere competenties variëren per leerwerkpakket en komen steeds in verschillende combinaties aan de orde.

Het programma van de Opleiding tot Fysiotherapeut is ontworpen op basis van het 'Vier Componenten Instructie Model' (4C/ID-model).

Dit betekent dat studenten leertaken krijgen aangeboden in verschillende vormen. Het panel stelt vast dat studenten door de gekozen werkvormen kennis, vaardigheden en attitude leren te combineren, zoals dat ook in de praktijk van hen wordt verwacht. Sinds het studiejaar 2016-2017 heeft de opleiding het nieuwe opleidingsprofiel volledig geïmplementeerd in het onderwijs. In de opeenvolgende leerjaren werken de studenten continu aan de acht competenties, steeds op een hoger niveau. De aangeboden theorie en de gebruikte literatuur zijn op niveau. De opleiding biedt drie minoren aan die overeenkomen met de programmalijnen van het lectoraat. Het gaat om (i) Arbeid & Gezondheid, (ii) Musculoskeletaal en (iii) Revalidatie bij Chronische Aandoeningen.

Het panel is positief over de opbouw en de samenhang van het programma. Ook de aandacht voor kennisontwikkeling, vaardigheden en attitude en de combinatie van die drie, is op een goede wijze in het programma verweven. In de opleiding worden de relevante en ook actuele thema's behandeld. Zoals de opleiding zichzelf ook realiseert kan interprofessionele samenwerking steviger in het programma worden verankerd. Middels diverse stages en authentieke opdrachten is de oriëntatie op de beroepspraktijk stevig in de opleiding verankerd, zo stelt het panel vast.

De opleiding besteedt nadrukkelijk aandacht aan het aanleren van onderzoeksvaardigheden. De rollen van Fysiotherapeut, Onderzoeker en Innovator zijn daartoe duidelijk verwerkt in het programma. Het doen van onderzoek komt gedurende de opleiding steeds weer aan de orde. Ook de nabijheid van het lectoraat brengt een positieve energie en een goede dynamiek met zich mee, zo stelt het panel vast.

Ondanks dat internationalisering niet is verwerkt in de beoogde leerresultaten, zijn in het onderwijsprogramma wel elementen van internationalisering verwerkt. Dit is met name het geval in het internationale programma. De internationale oriëntatie van de studenten uit het Nederlandse programma, zit vooral in het gebruik van internationale literatuur. De opleiding is voornemens de studenten uit het Nederlandse en internationale programma meer met elkaar te laten samenwerken in projecten. Het panel moedigt dit van harte aan.

De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch gekwalificeerd en vormen een goed team met een brede oriëntatie binnen het fysiotherapeutisch vakgebied. Het panel vindt het positief te horen dat in het team fysiotherapeuten met verschillende specialismen en achtergronden zijn vertegenwoordigd. De verbinding van de docenten met de realiteit van het werkveld wordt gerealiseerd doordat een aanzienlijk aantal docenten zelf ook nog steeds werkzaam is in de praktijk en de docenten contacten onderhouden met de vele stagebedrijven die aan de opleiding verbonden zijn.

De opleiding heeft goede voorzieningen tot haar beschikking en recent heeft AGZ de beschikking gekregen over een hightech Health en Well Being Lab waar studenten onder begeleiding bewegingsanalyses kunnen uitvoeren.

In aanmerking genomen dat het programma (i) een goed doordachte en samenhangende inhoud en opbouw kent die de beoogde eindkwalificaties volledig afdekt, (ii) op het gebied van onderzoek nadrukkelijk wordt verrijkt door de intensieve samenwerking met het lectoraat, (iii) beschikt over een ruime mate van praktijkoriëntatie, (iv) de profilering d.m.v. de rollen van gezondheidsbevorderaar en innovator in leerwerkpakketten tot leven brengt, (v) beschikt over een gekwalificeerd, divers en praktijk georiënteerd docententeam en (vi) over goede voorzieningen voor (internationale) studenten en docenten beschikt, waarbij het programma (vii) nog meer aandacht dient te besteden aan interprofessionele samenwerking, maar de opleiding zich hiervan bewust is en de eerste stappen reeds worden gezet, komt het panel voor Standaard 2 tot het oordeel 'goed'.

Standaard 3. Toetsing

Het toetsplan getuigt van een goed verzorgde, zeer uitgebreide en navolgbare werkwijze voor toetsen en beoordelen. De opleidingstoetsmatrijzen maken de relatie tussen de competenties/kernvaardigheden/indicatoren en de toetsen inzichtelijk. De indicatoren zijn per toets uitgewerkt in toetscriteria, aan de hand waarvan een beoordeling plaatsvindt. Het panel ziet de visie van de opleiding op toetsen geconcretiseerd in de tussentijdse toetsen en afstudeeropdrachten die het heeft bestudeerd. De verschillende rollen/competenties worden daarnaast aantoonbaar op elk niveau tenminste één keer afgetoetst.

De afgelopen twee jaar heeft de opleiding een traject doorlopen om de kwaliteit van de toetsing nog verder te verbeteren. Dit heeft geleid tot verschillende mechanismen die ervoor moeten zorgen dat het systeem van toetsen en beoordelen valide, betrouwbaar en onafhankelijk gebeurt. Het panel heeft voorafgaand en tijdens het locatiebezoek enkele tussentijdse toetsen en afstudeerwerken bekeken. Op basis hiervan stelt het panel vast dat er, in het kader van transparantie en navolgbaarheid, in de toetsing nog meer aandacht zou moeten zijn voor de onderbouwing van gegeven oordelen.

Het panel merkt op dat de examencommissie vooral haar adviserende rol goed heeft opgepakt. Waar het het afstudeerwerk betreft, heeft de examencommissie haar borgende rol gedelegeerd aan het SROF⁸. Het panel geeft de examencommissie in overweging mee om ook zelf jaarlijks enkele einddossiers te bestuderen. De toetscommissie voert actief controles uit op de nieuw ontwikkelde toetsen. Het panel geeft de opleiding mee, oog te houden voor voldoende afwisseling in de toetsvormen.

Overwegend dat (i) het toetsprogramma de beoogde eindkwalificaties volledig afdekt, (ii) de werkwijze voor het opstellen van toetsen de afgelopen periode zeer zorgvuldig en duidelijk is vastgelegd, en (iii) de toetscommissie en de werkgroep toetsing hun rol goed vervullen, maar het panel nog aandacht vraagt voor (iv) het geven van voldoende onderbouwing ten behoeve van de navolgbaarheid van een oordeel en aan dit aspect veel waarde hecht, komt het panel voor standaard 3 uit op het oordeel 'voldoende'.

Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties

De afgestudeerden weten hun weg te vinden in het werkveld en bezitten niet alleen de kennis en vaardigheden van een fysiotherapeut, maar het profiel van gezondheidsbevorderaar komt ook steeds duidelijker naar voren, zo ervaren de werkveldvertegenwoordigers. De alumni met wie het panel sprak zijn tevreden over de aansluiting van de opleiding op de beroepspraktijk en op vervolgonderwijs.

Het panel heeft van vijftien studenten -afgestudeerd in 2015 t/m 2017- de afstudeerwerken (inclusief ingevulde beoordelingsformulieren) bestudeerd. Het panel is van oordeel dat de stageverslagen en -beoordelingen en de afstudeerprojecten van zowel het Nederlandse als het internationale programma laten zien dat de studenten de eindkwalificaties op bachelorniveau bereiken. De panelleden kunnen zich in grote lijnen vinden in de cijfers die door de examinatoren zijn toegekend aan de eindwerken.

Het panel is van oordeel dat de beoordelingsformulieren erg summier zijn ingevuld en onvoldoende duidelijkheid bieden over de overwegingen van een examinerator om een bepaald cijfer te geven. Dit wordt versterkt door een beperkte (individuele) reflectie door de studenten. Dit was met name het geval in de 'oudere' eindwerken.

---

⁸ SROF staat voor StudieRichtings Overleg Fysiotherapie. Het is het landelijk overleg waarin vertegenwoordigers van de diverse Fysiotherapie-opleidingen in Nederland zijn vertegenwoordigd.

In de nieuwe beoordelingsformulieren is dit verbeterd. Verder vraagt het panel aandacht voor het beperkte aantal bestede uren in verhouding tot het aantal toegekende ECTS. Daarnaast vraagt het panel aandacht voor:

1) de monitoring van de recent doorgevoerde verbetermaatregelen met betrekking tot het gebruik van internationale richtlijnen en 2) voor het vergroten van de innovatiecontext binnen het afstuderen in de internationale variant van de opleiding.

In aanmerking genomen dat (i) het werkveld tevreden is met de kwaliteit van de afgestudeerden, (ii) het panel concludeert dat de eindwerken minimaal voldoen aan bachelorniveau, waarbij de opleiding nog wel aandacht dient te besteden aan (iii) de verhouding tussen de bestede uren en het aantal toegekende ECTS en het panel aandacht vraagt voor (iv) het monitoren van de effecten van de doorgevoerde verbetermaatregelen (m.b.t. gebruikmaking van internationale richtlijnen en de innovatiecontext in het afstuderen binnen de internationale variant), komt het panel voor Standaard 4 tot het oordeel 'voldoende'.

Algemene conclusie:

Gelet op het feit dat het panel voor zowel het Nederlandse als het Engelse programma de standaarden 1 en 2 als 'goed' en de standaarden 3 en 4 als 'voldoende' kwalificeert, komt het op basis van de beslisregels voor de Beperkte Opleidingsbeoordeling van de NVAO voor de hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut van Saxion Hogeschool als geheel tot het oordeel 'voldoende'.

Het auditpanel adviseert de NVAO om de Opleiding tot Fysiotherapeut van Saxion Hogeschool opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

Den Haag, 6 december 2017

Dr. J.W. Wierda,
voorzitter

I.A.M. van der Hoorn, MSc
secretaris

3. INLEIDING

Scope van de beoordeling

De accreditatiebeoordeling van de Opleiding tot Fysiotherapeut (hierna ook wel aangeduid als opleiding Fysiotherapie) van Saxion Hogeschool beslaat primair de voltijdse hbo-bacheloropleiding Fysiotherapie, die een Nederlandstalige en een Engelstalige (International Class, IC) variant kent. De gesprekken tijdens de audit waren veelal in het Nederlands en soms in het Engels.

Vanaf 1 januari 2015 worden opleidingen in het hoger onderwijs met een vergelijkbare onderwijshoud in één (sub)cluster in een bepaalde periode gevisiteerd. De clusterwijze beoordeling – ook wel clustervisitatie genoemd – heeft als doel de scherpte en de vergelijkbaarheid van de oordelen te bevorderen. Bovengenoemde opleiding van Saxion Hogeschool valt samen met diverse verwante opleidingen van andere onderwijsinstellingen in de visitatiegroep 'B Opleiding tot Fysiotherapeut'. Deze opleidingen moeten allemaal in de periode voor 1 mei 2018 beoordeeld worden. De visitatiegroep bestaat naast Saxion Hogeschool uit Fontys Hogescholen, Hanzehogeschool Groningen, Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Utrecht, THIM Hogeschool, Avans Hogeschool, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Hogeschool Leiden, Hogeschool van Amsterdam en Zuyd Hogeschool. Het auditpanel heeft voor de beoordeling het vigerende beoordelingskader van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)⁹ gebruikt.

Dit rapport behandelt achtereenvolgens de bevindingen, overwegingen en conclusies van het auditpanel over de betreffende opleiding op de vier NVAO-kwaliteitsstandaarden, te weten 'beoogde leeruitkomsten', 'onderwijsleeromgeving', 'toetsing' en 'gerealiseerde leeruitkomsten'.

Positionering van de opleiding binnen de onderwijsinstelling

De opleidingen van Saxion Hogeschool zijn ondergebracht in verschillende academies. De hbo-bacheloropleiding Fysiotherapie maakt deel uit van de Academie Gezondheidszorg (AGZ). Deze academie biedt tevens de hbo-bacheloropleidingen Verpleegkunde (voltijd en deeltijd) en Podotherapie (voltijd) aan, evenals de masteropleidingen Advanced Nursing Practice, Musculoskeletaal en Care & Technology.

AGZ heeft twee lectoraten, te weten Verpleegkunde en Gezondheid & Bewegen. Laatstgenoemde lectoraat is dicht bij de opleiding Fysiotherapie gepositioneerd en doet onder andere onderzoek naar technologie voor gezondheid en bewegen. Saxion Hogeschool focust zich namelijk op het thema Living Technology. Dit thema, de toepassing van technologie in ons leven en werken, komt in alle opleidingen terug.

Ontwikkelingen na de vorige accreditatie

Sinds de vorige accreditatie is er veel veranderd. Het KNGF heeft in 2014 het nieuwe Beroepsprofiel ontwikkeld, op basis waarvan het StudieRichtingsOverleg Fysiotherapie in 2016 het Landelijke Opleidingsprofiel Bachelor Fysiotherapie opstelde. In haar eigen opleidingsprofiel heeft Saxion inmiddels nieuwe elementen, zoals de rol van gezondheidsbevorderaar en innovator, doorgevoerd om aangesloten te blijven bij maatschappelijke en technologische ontwikkelingen. De opleiding bevindt zich midden in een curriculumvernieuwing, waarvan de implementatie in jaar 3 en 4 inmiddels heeft plaatsgevonden en de implementatie van jaar 1 en 2 voor komend schooljaar op de planning staat.

---

⁹ Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, september 2016

Tabel 1. Ontwikkelingen naar aanleiding van de vorige accreditatie

De opleiding moet onderzoeken of de studielast in het tweede leerjaar niet te hoog is ten opzichte van de overige leerjaren.	Naar aanleiding van signalen van studenten en docenten over de relatief hoge studielast in leerjaar 2, heeft de opleiding vanaf 2013 een aantal aanpassingen gemaakt in het toetsprogramma. Daarnaast is in 2016-2017 gestart met het project 'toetsing leerjaar 1 en 2', waarbij de opdracht is de toetsing lean en mean in te richten om een verlaging van de werkdruk en studielast te realiseren.
De praktijklokalen zouden moderner uitgerust mogen worden.	Er is veel nieuw materiaal aangeschaft, zowel regulier oefenmateriaal als materiaal op het gebied van technologie (echoapparatuur, EMG, etc). Daarnaast heeft de opleiding sinds december 2016 de beschikking over een bewegings- en analyselab.
De opleiding zal goede buitenlandse stageplaatsen voor zijn buitenlandse studenten moeten zoeken.	Om de kwaliteit van stageplaatsen voor de internationale studenten beter te borgen, worden de adressen binnen Europa bezocht door docenten. Daarnaast is gestart met een pilot waarbij een interne accounthouder van het IC-team via BlackBoard collaborate contact heeft met de student en zijn stagebegeleider. Een ander initiatief is dat studenten wordt gevraagd een evaluatie te geven van de praktijk waar zij stage hebben gelopen.
De kennistoetsen moeten verbeteren t.a.v. taalformuleringen, eenzijdigheid van stellingtoetsing en vertaling van toetsvragen in het Engels.	Van 2013-2015 heeft het project 'kwaliteitsverbetering toetsing' plaatsgevonden. In dit project is gestart met het analyseren en verbeteren van de kwaliteit van de kennistoetsen. Voor alle kennistoetsen zijn toetsmatrijzen ontwikkeld (indien nog niet aanwezig) of herzien. In plaats van de stellingvragen (juist/onjuist) wordt nu bij voorkeur gebruik gemaakt van de meerkeuzevraag met drie antwoordopties (a, b, c). Docenten formuleren de toetsvragen onder supervisie van de Werkgroep Toetsing (WTG) en maken hierbij gebruik van een buddy-systeem. Verder heeft de WGT een protocol ontwikkeld voor het opstellen van kwalitatief goede vragen en vindt periodiek kalibratie en scholing plaats op het gebied van toetsconstructie.

In 2014 is een interne audit uitgevoerd en ook hieruit zijn een aantal aanbevelingen naar voren gekomen. Naar aanleiding hiervan heeft de opleiding onder andere het volgende gedaan:

- accounthouders zijn aangesteld om het contact met stage verlenende bedrijven te verstevigen;
- de beroepenveldcommissie is opnieuw ingesteld en heeft een nadrukkelijker rol gekregen bij de ontwikkeling van de opleiding;
- samen met het lectoraat is er een nieuw beleid rondom internationalisering opgesteld;
- in het nieuwe opleidingsprofiel is de competentie organiseren expliciet opgenomen en er is ook in het curriculum meer aandacht besteed aan deze competentie o.a. via het project Gaming;
- de professionaliseringsagenda is nadrukkelijker beschreven;
- de selectieprocedure van de internationale studenten is geharmoniseerd met de selectieprocedure van de Nederlandse studenten;
- verbeteringen zijn aangebracht in de beoordeling van het eindniveau door middel van het opstellen van een 'studentenwijzer afstudeerproject', de organisatie van kalibreersessies en wijzigingen in de samenstelling van de groep beoordelaars.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachting van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

In 2016 heeft de opleiding een nieuw opleidingsprofiel Fysiotherapie Saxion ontwikkeld. De opleiding baseerde zich hierbij op het landelijk Beroepsprofiel Fysiotherapie van de KNGF (2014) en de CanMEDS-rollen in het CanMEDS-competentieraamwerk (RCPS, 2005). Deze beide profielen bestaan uit een zevental rollen, onderverdeeld in één kernrol, vier algemene of ondersteunende rollen en één professionele rol (zie figuur 1). Het CanMEDS-model kan worden toegepast op alle beroepen in de gezondheidszorg en kan steeds worden toegespitst op een specifiek zorgberoep door per rol kernvaardigheden te definiëren voor het specifieke beroep.

De opleiding constateerde dat door veranderingen in de zorg ook de rol van de fysiotherapeut verandert. Steeds meer krijgt de fysiotherapeut een rol in de preventie van bewegingsproblemen en het bevorderen van gezond leven. Om in te spelen op deze ontwikkelingen, heeft de opleiding er, onder andere in overleg met de Beroepenveldcommissie, voor gekozen om de algemene rol 'Maatschappelijk handelen' uit het beroepsprofiel breder te interpreteren. Dit heeft geleid tot de toevoeging van een tweede kernrol, namelijk die van gezondheidsbevorderaar. De twee kernrollen van fysiotherapeut en gezondheidsbevorderaar zijn direct gerelateerd aan de beroepsuitoefening. Tevens zijn ze specifiek voor de opleiding Fysiotherapie en vormen de kern van de opleiding. Het panel (h)erkent en waardeert de toegevoegde waarde van de rol gezondheidsbevorderaar, die de opleiding gezien de huidige ontwikkelingen, een toekomstbestendig karakter geeft.

Een tweede element waarmee de opleiding het landelijke beroepsprofiel verbijzondert, is door toevoeging van de rol van innovator. Het panel stelt vast dat de rol van innovator goed aansluit en vorm geeft aan het hogeschoolbrede thema Living Technology, bovendien zorgt deze rol voor een natuurlijke en stevige verbinding met onderzoek.

	Saxion (2016)	KNGF (2014)	CanMEDS (2005)
Kernrol(len)	Fysiotherapeut	Fysiotherapeutisch handelen	Medical expert
	<i>Gezondheidsbevorderaar</i>		
Algemene of ondersteunende rollen	Communicator	Communiceren	Communicator
	Samenwerker	Samenwerken	Collaborator
	Onderzoeker	Kennis delen en wetenschap beoefenen	Scholar
	Organisator	Organiseren	Health advocate
		Maatschappelijk handelen	Manager
Professionele rollen	Professional	Professioneel handelen	Professional
	<i>Innovator</i>		

Figuur 1. Rollen van een fysiotherapeut in de beroeps- en/of opleidingsprofielen van CanMEDS, KNGF en Saxion

De opleiding Fysiotherapie van Saxion heeft de diverse rollen zorgvuldig verder uitgewerkt door per rol een aantal kernvaardigheden en indicatoren te formuleren voor het beroep van fysiotherapeut. Onderstaand overzicht geeft de uitwerking voor de rol van Onderzoeker (Oz) weer.

Competentie: Het benutten van systematisch verzamelde informatie, ter onderbouwing van fysiotherapeutische keuzes op het gebied van gezondheid en bewegen.		
<i>Kernvaardigheden</i>	<i>Indicatoren</i>	
Oz1: Informatie verwerken	Oz1A	Zoeken / selecteren van informatie
	Oz1B	Beoordelen / interpreteren informatie
OZ2: Uitvoeren onderzoek	Oz2A	Formuleren onderzoeksvragen / onderzoeksaanpak
	Oz2B	Bijdragen aan toepassingsgericht onderzoek

Figuur 2. Uitwerking rol Onderzoeker

De opleiding heeft de kernvaardigheden op heldere wijze geformuleerd op drie niveaus. Hiervoor heeft zij gebruik gemaakt van het ZelCom-model¹⁰ van Saxion en van de NLQF-aspecten, waarin de Dublin Descriptoren zijn meegenomen. De drie competentieniveaus worden aangeduid als Beginner (leerjaar 1), Gevorderd (leerjaar 2) en Startbekwaam (leerjaar 3 en 4), en zijn voor elke kernvaardigheid nauwkeurig gedefinieerd.

Onderzoek

Twee van de rollen/competenties uit het opleidingsprofiel bevatten expliciet een onderzoekscomponent. Studenten moeten op juiste wijze een fysiotherapeutisch onderzoek bij een cliënt kunnen uitvoeren (Rol: Fysiotherapeut | Kernvaardigheid: screenen en diagnosticeren) en in staat zijn om literatuur te zoeken en te interpreteren en een bijdrage te leveren aan toepassingsgericht onderzoek (Rol: Onderzoeker | Kernvaardigheden: Informatie verwerken, Uitvoeren onderzoek). Het panel vindt dit adequaat.

Internationalisering

De competenties in het Landelijk Beroepsprofiel hebben op zichzelf geen expliciete internationale focus. Wel zijn bij het opstellen van het landelijk profiel de in de gezondheidszorg wereldwijd gehanteerde CanMEDS-rollen gebruikt. Saxion is lid van het European Network of Physiotherapy in Higher Education (ENPHE). Via (de activiteiten die) dit network (organiseert) houdt de opleiding zicht op de ontwikkelingen binnen het fysiotherapeutisch onderwijs in andere Europese landen middels studiereizen, symposia, etc. Het panel geeft de opleiding wel in overweging om de verschillen en overeenkomsten met een aantal buitenlandse fysiotherapie-opleidingen expliciet vast te leggen in een benchmark.

In de Zelfevaluatie Rapportage schrijft de opleiding: "Het is de ambitie van de opleiding Fysiotherapie deskundige en verantwoordelijke fysiotherapeuten op te leiden die zijn voorbereid op een positie in een globaliserende maatschappij. Volgens de actuele visie op internationalisering betekent dit dat fysiotherapeuten die zijn afgestudeerd bij Saxion beschikken over een internationale oriëntatie inclusief interculturele en internationale competenties." De weerslag van deze ambitie of visie is (nog) niet expliciet vertaald in de competenties, kernvaardigheden en/of indicatoren van de opleiding. De genoemde interculturele en internationale competenties zijn niet verweven in het opleidingsprofiel, waardoor borging ervan in de opleiding niet direct vanzelfsprekend is. Dit neemt overigens niet weg dat aspecten van internationalisering wel enigszins aan bod komen in het onderwijsprogramma (zie Standaard 2).

¹⁰ ZelCom staat voor Zelfstandigheid en Complexiteit. AGZ heeft gekozen voor uitsplitsing van het ZelCom-model in: (1) complexiteit van (1a) zorgsituaties, (1b) handelen; (2) zelfstandigheid; (3) context.

Wat het panel betreft komt die ambitie en profilering met name via de internationale variant van de opleiding tot uitdrukking, maar verdient het aanbeveling internationale/interculturele competenties expliciet op te nemen in het opleidingsprofiel.

Weging en Oordeel

Met inachtneming van de constatering dat (i) de opleiding haar internationaliseringsambities sterker in de opleidingscompetenties naar voren kan laten komen, en verder overwegend dat de beoogde leerresultaten van de opleiding (ii) zijn gefundeerd op het landelijk vastgestelde beroepsprofiel en het (ook internationaal) erkende CanMEDS-competentieraamwerk, (iii) een focus op onderzoek tot uitdrukking brengen en (iv) een kenmerkende en toekomstbestendige profilering kennen door toevoeging van de rollen 'gezondheidsbevorderaar' en 'innovator', die (v) duidelijk aansluit bij de behoeften van het regionale werkveld, komt het auditteam op Standaard 1 tot het oordeel 'goed'.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (student-centred). Opleidings specifieke voorzieningen worden beoordeeld, tenzij het gaat om instellingsbrede voorzieningen waarvoor bij de ITK al is gerapporteerd.

Bevindingen

Instroom

De opleiding kende tot afgelopen jaar een numerus fixus voor de instroom van studenten. De selectie van studenten vond plaats op basis van een capaciteitenonderzoek, een motivatiebrief en een criteriumgericht interview. De groeiende vraag naar zorgprofessionals heeft de Academie voor Gezondheidszorg (AGZ) doen besluiten om de numerus fixus voor de opleiding Fysiotherapie af te schaffen. Omdat de opleiding het niveau van de studenten hoog wil houden, houdt zij vast aan de selectieprocedure zoals die voorheen ook plaatsvond. Blijkt op basis van de uitgevoerde tests en de gevoerde gesprekken dat de opleiding niet bij een student past, dan wordt hij nadrukkelijk aangeraden een andere opleiding te kiezen.

De opleiding verwacht dat de toename van de instroom niet dusdanig hoog zal zijn dat zij de werkdruk daardoor niet meer aankan. Het afgelopen jaar heeft de opleiding ook alle studenten die zich aanmeldden voor de opleidingen aangenomen, omdat dit aantal onder de numerus fixus lag. Het afschaffen van de numerus fixus kan er voor zorgen dat studenten zich eerder aanmelden voor de opleiding omdat er geen drempel is. Het management houdt rekening met een instroom van 350 studenten, voor het Nederlandse als het Engelstalige programma samen. Hiertoe is zij nu bezig met de werving van een aantal nieuwe docenten. Daarnaast gaan een aantal docenten uit andere AGZ-opleidingen, bij een overvloedige instroom, lesgeven in de propedeuse van Fysiotherapie. Het panel acht deze maatregelen passend, hierbij in ogenschouw nemend dat het aantal toetsen komend jaar gereduceerd wordt waardoor de werkdruk op dat vlak wordt verlaagd.

De opleiding tot Fysiotherapeut van Saxion Hogescholen biedt een Nederlandstalig en een Engelstalig programma (International Class, IC). De IC is vooral gericht op buitenlandse studenten. Naast de reguliere internationale instroom kent de IC een Noorse instroom. Dit zijn studenten die in hun eigen land het eerste studiejaar volgen. Bij voldoende behaalde toetsresultaten worden zij toegelaten tot het tweede jaar van de opleiding tot Fysiotherapeut van Saxion. De Noorse studenten stromen in het tweede jaar van het internationale programma in.

Programma

Verbinding competenties - programma

In een zogenaamd leerwerkpakket staat altijd een combinatie van competenties centraal, zo constateert het panel. Hiermee maakt de opleiding de verbinding tussen de competenties (uitgewerkt in kernvaardigheden en indicatoren) en het onderwijsprogramma. De kernrollen Fysiotherapeut en/of Gezondheidsbevorderaar komen in elk leerwerkpakket aan bod. De andere competenties variëren per leerwerkpakket en komen steeds in verschillende combinaties aan de orde. Het panel vindt dit een mooie opzet, die zowel zorgt voor verbinding tussen elkaar opvolgende leerwerkpakketten als voor diversiteit in opdrachten.

De onderlinge verhouding tussen de twee kernrollen, kan nog iets duidelijker uitgewerkt worden in het curriculum, zo raadt het panel aan.

Opzet en inhoud van het programma

Het programma heeft een omvang van 240 studiepunten; de major bestaat uit 210 EC en de minor heeft een omvang van 30 EC. Elk leerjaar bestaat uit vier kwartielen van 10 weken. In elk van die kwartielen worden één of meerdere thema's behandeld aan de hand van zogenoemde leerwerkpakketten. Thema's die langskomen zijn bijvoorbeeld kracht, coördinatie, orthopedie en neurologie.

Het programma van de opleiding Fysiotherapie is ontworpen op basis van het 'Vier Componenten Instructie Model' (4C/ID-model). Dit betekent dat studenten hele leertaken krijgen aangeboden in verschillende vormen, zoals opdrachten, cases of projecten. Deze beroepsauthentieke leertaken worden ondersteund met informatie (Body of Knowledge), "Just in Time" en deeltaakoefeningen. De opleiding maakt gebruik van verschillende werkvormen, zoals projectonderwijs, vaardighedslessen, hoorcolleges, leerwerkgroepbijeenkomsten en werkcolleges. Om de praktijksituatie – buiten de stages om – zo goed mogelijk te simuleren zet de opleiding o.a. serious gaming in. Het panel stelt vast dat studenten door de gekozen werkvormen kennis, vaardigheden en attitude leren te combineren, zoals dat ook in de praktijk van hen wordt verwacht. Sinds het studiejaar 2016-2017 heeft de opleiding het nieuwe opleidingsprofiel volledig geïmplementeerd in het onderwijs. In de opeenvolgende leerjaren werken de studenten continu aan de acht competenties, steeds op een hoger niveau. De aangeboden theorie en de gebruikte literatuur zijn op niveau, zo stelt het panel vast.

In algemene zin komt in het eerste jaar veel theorie aan bod, moeten studenten een aantal basisoefeningen aanleren en lopen zij een halve dag mee in een fysiotherapeutische omgeving. In het tweede jaar gaan studenten de geleerde theorie steeds meer toepassen in de praktijk en lopen zij één dag per week stage. In het derde jaar verdiepen de studenten zich in een aantal thema's, voeren projecten uit en volgen een minor. In het vierde jaar lopen de studenten stage en voeren zij hun afstudeeronderzoek uit.

De opleiding biedt drie minoren aan die overeenkomen met de programmalijnen van het lectoraat. Het gaat om (i) Arbeid & Gezondheid, (ii) Musculoskeletaal en (iii) Revalidatie bij Chronische Aandoeningen. Het lectoraat biedt tevens drie aan deze onderzoeksgebieden gerelateerde masteropleidingen aan.

Samenhang

De opleiding zorgt op verschillende manieren voor samenhang in het programma. Allereerst zorgt zij ervoor dat alle competenties op ieder niveau minimaal één keer worden afgetoetst, waardoor 'herhaling' op een hoger niveau en daarmee verticale samenhang ontstaat. Daarnaast wordt bij elke leertaak duidelijk aangegeven welke eerder opgedane kennis moet worden meegenomen in de uitvoering van een nieuwe opdracht. Op deze manier wordt de samenhang tussen leerwerkpakketten inzichtelijk gemaakt voor studenten en worden verbindingen gelegd tussen vakken. Het panel is positief over de opbouw en de samenhang van het programma. Ook de aandacht voor kennisontwikkeling, vaardigheden en attitude en de combinatie van die drie, is op een goede wijze in het programma verweven.

In de opleiding worden de relevante en ook actuele thema's behandeld. Zoals de opleiding zichzelf ook realiseert kan interprofessionele samenwerking steviger in het programma worden verankerd. Er worden reeds projecten gedaan met studenten Verpleegkunde, waarin zij samen met het werk projecten uitvoeren. Maar gezien het belang dat de opleiding hecht aan (interprofessionele) samenwerking, raadt het panel de opleiding aan verdere mogelijkheden tot samenwerking met andere opleiding, zowel binnen AGZ als daarbuiten verder te onderzoeken.

Oriëntatie op de beroepspraktijk

De oriëntatie op de beroepspraktijk is stevig in de opleiding verankerd, zo stelt het panel vast. Vanaf het eerste jaar begeven de studenten zich in de beroepspraktijk middels een stage van een halve dag. Het panel waardeert de keuze van de opleiding om direct te zorgen voor kennismaking met en het vergaren van inzicht in de beroepspraktijk. Ook in jaar 2 en 4 lopen de studenten stage. In het onderwijsprogramma dat op de hogeschool wordt uitgevoerd wordt bovendien gewerkt met situaties en vraagstukken die in een praktijk ook voor kunnen komen. Zo moeten de studenten tijdens het project Organisator in jaar 2 bijvoorbeeld zelf een fysiotherapiepraktijk runnen, waarbij de situatie wordt nagebootst middels een serious game.

Onderzoek

Het panel stelt vast dat de opleiding nadrukkelijk aandacht besteedt aan het aanleren van onderzoeksvaardigheden. Een fysiotherapeut komt dagelijks in aanraking met (patiënten)onderzoek en klinisch redeneren. De rollen van Onderzoeker en Innovator zijn daartoe duidelijk verwerkt in het programma. Het doen van onderzoek komt gedurende de opleiding steeds weer aan de orde. Voor het eerste leerwerkpakket moeten de studenten al zelf literatuur zoeken, een klein onderzoek uitvoeren en resultaten presenteren. Ook is er in de tweede helft van het eerste jaar reeds aandacht voor de fysiotherapeut als innovator, voeren de studenten in het tweede jaar het project Onderzoeker en Innovator uit en werken zij ook in het derde jaar aan twee afzonderlijke projecten waarvan de één gaat over innoveren en de ander over het ontwerpen en uitvoeren van toegepast onderzoek.

Het lectoraat is dicht tegen de opleiding aan gepositioneerd. Dit brengt positieve energie en een goede dynamiek met zich mee, zo stelt het panel vast. Veel studenten zijn betrokken bij onderzoeken die uitgevoerd worden voor/met/bij het lectoraat. Daarnaast verzorgt het lectoraat colleges en ook levert de nabijheid van het lectoraat een bijdrage aan de professionalisering van docenten. Het panel is enthousiast over de actieve bijdrage van het lectoraat aan het onderzoek binnen de opleiding.

Het panel is positief over de stappen die de opleiding heeft gemaakt in het operationaliseren van onderzoekend vermogen in de context van het hbo-onderwijs en moedigt de opleiding aan al samenwerkend en kalibrerend met andere (Saxion en/of Fysiotherapie) opleidingen hiermee verder te gaan. Het panel vraagt hierin met name aandacht voor de praktijkgerichte focus op impact in de directe context (implementatie/valorisatie/contributie). De opleiding - vaak in de vorm van het lectoraat - verzamelt en scant onderzoeksvragen vanuit het veld. De bijdrage van het lectoraat in onderzoek richt zich met name op de toepassing van kennis in de praktijk, en dan met name gericht op effectiviteitsmetingen. Hierin wordt grotendeels een top-down kennistranslatie gevolgd. Het panel raadt de opleiding aan om de onderzoeken vaker samen met de professionals in het veld en met de eindgebruikers/patiënten uit te voeren. Dit leidt ertoe dat professionals en eindgebruikers vaker, bottom up, worden betrokken in iedere fase van onderzoek en er een natuurlijke overgang ontstaat van onderzoek naar implementatie in de beroepspraktijk. De implementatiefase komt momenteel namelijk nog niet zo goed tot uitdrukking in de (eind)producten van studenten, zo constateerde het panel. Het panel adviseert dan ook om de implementatiefase vanaf het begin van een onderzoekstraject en per fase te borgen. De hechte samenhang tussen de rol van innovator en onderzoeker zal hiermee ook beter zijn beslag krijgen, zo verwacht het panel.

Internationalisering

Zoals in Standaard 1 reeds aan de orde kwam, bevat het opleidingsprofiel geen competenties, kernvaardigheden en indicatoren waarin aspecten van internationalisering expliciet aan de orde komen. In het onderwijsprogramma zijn desondanks wel elementen van internationalisering verwerkt. Dit is met name het geval in het internationale programma.

In het Engelstalige programma oriënteren de studenten zich zowel op de Nederlandse als de internationale organisatie van de gezondheidszorg in het algemeen en de fysiotherapie in het bijzonder. Daarnaast lopen deze studenten (veelal) stage in het buitenland en komen zij als vanzelf, door samenwerking met klasgenoten uit andere landen, in aanraking met culturele verschillen en overeenkomsten, alsmede interculturele dynamiek.

De internationale oriëntatie van de studenten uit het Nederlandse programma, zit vooral in het gebruik van internationale literatuur. De opleiding is voornemens de studenten uit het Nederlandse en internationale programma meer met elkaar te laten samenwerken in projecten. Het panel moedigt dit van harte aan. Wel raadt het panel de opleiding aan om niet zomaar internationale stages of projecten te gaan organiseren, maar het doel erachter eerst helder te hebben en te laten aansluiten bij de geformuleerde ambitie en te formuleren indicator(en) (zie Standaard 1).

Het programma voor de internationale variant is grotendeels gelijk aan het Nederlandstalige programma. Een nadrukkelijk verschil tussen de beide programma's is dat de internationale groep niet één dag in de week stage loopt, maar deze samenvoegt in een stage van een aantal weken. Hieraan ligt een praktische reden ten grondslag, namelijk dat de buitenlandse studenten veelal in hun eigen land stage lopen en een versnipperde stage daardoor niet mogelijk is.

De opleiding heeft een groot netwerk met internationale partners. Er zijn samenwerkingen met Noorse en Duitse onderwijsinstellingen. Ook in veel andere Europese en Aziatische landen heeft de opleiding partners. Zij is actief lid van het European Network of Physiotherapy in Higher Education (ENPHE), waarin o.a. kennis wordt gedeeld en gezamenlijke internationale onderzoeksprojecten worden uitgevoerd.

Docenten

Ondanks dat er formeel twee aparte docententeams zijn voor de Engelstalige en de Nederlandstalige variant, zijn er enkele docenten die in beide varianten lesgeven en wordt er bovendien met elkaar over thema's en lessen gesproken. Het panel juicht deze kruisbestuiving toe en raadt aan deze samenwerking nog systematischer vorm te geven.

De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch gekwalificeerd en vormen een goed team met een brede oriëntatie binnen het fysiotherapeutisch vakgebied. Het panel vindt het positief te horen dat in het team fysiotherapeuten met verschillende specialismen en achtergronden zijn vertegenwoordigd, zoals oncologie, neurologie en geriatrie.

De verbinding van de docenten met de realiteit van het werkveld wordt gerealiseerd doordat een aanzienlijk aantal docenten zelf ook nog steeds werkzaam is in de praktijk en de docenten contacten onderhouden met de vele stagebedrijven die aan de opleiding verbonden zijn.

De docenten krijgen voldoende ruimte om (bij)scholingstrajecten te volgen. Ook het behalen van een mastergraad behoort tot de mogelijkheden. Iedere docent moet sowieso de BKO en didactische aantekening halen. Op dit moment volgt een groep van ongeveer 14 docenten een maatwerkleergang over digitale didactiek. Deze leergang wordt daarnaast benut om direct met elkaar stukjes onderwijs door te ontwikkelen.

De studenten zijn zeer te spreken over het gemak waarmee zij hun docenten kunnen benaderen. Zij ervaren dit als zeer laagdrempelig. Het panel ziet dit als een belangrijke meerwaarde en adviseert deze laagdrempeligheid te bewaken, ook wanneer er volgend jaar mogelijk een grotere instroom van studenten zal zijn.

Voorzieningen

De opleiding heeft goede voorzieningen tot haar beschikking. De digitale systemen zijn op orde. Er zijn ruime klaslokalen/praktijkruimtes beschikbaar met behandelafels en apparatuur zoals dat ook in de echte fysiotherapiepraktijk aanwezig is. Daarenboven heeft AGZ recent de beschikking gekregen over een hightech Health en Well Being Lab waar studenten onder begeleiding met VICON-apparatuur bewegingsanalyses kunnen uitvoeren. Het panel vindt dit een mooie toevoeging en merkt dat studenten reeds gebruikmaken van deze nieuwe apparatuur.

Weging en Oordeel

In aanmerking genomen dat het programma (i) een goed doordachte en samenhangende inhoud en opbouw kent die de beoogde eindkwalificaties volledig afdekt, (ii) op het gebied van onderzoek nadrukkelijk wordt verrijkt door de intensieve samenwerking met het lectoraat, (iii) beschikt over een ruime mate van praktijkoriëntatie, (iv) de profilering d.m.v. de rollen van gezondheidsbevorderaar en innovator in leerwerkpakketten tot leven brengt, (v) beschikt over een gekwalificeerd, divers en praktijkgeoriënteerd docententeam en (vi) over goede voorzieningen voor (internationale) studenten en docenten beschikt, waarbij het programma (vii) nog meer aandacht dient te besteden aan interprofessionele samenwerking, maar de opleiding zich hiervan bewust is en de eerste stappen reeds worden gezet, komt het panel voor Standaard 2 tot het oordeel 'goed'.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing

Toelichting NVAO: De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

De uitgangspunten voor het toetsen en beoordelen van studenten zijn vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) en in het Toetsplan 2016-2017 van de opleiding Fysiotherapie. Met name het laatst genoemde document, inclusief de daarbij behorende bijlagen, getuigt van een goed verzorgde, zeer uitgebreide en navolgbare werkwijze voor toetsen en beoordelen. De opleidingstoetsmatrizen maken de relatie tussen de competenties/kernvaardigheden/indicatoren en de toetsen inzichtelijk. De indicatoren zijn per toets uitgewerkt in toetscriteria. Dit zijn concrete formuleringen aan de hand waarvan de beoordeling plaatsvindt.

De visie van de opleiding met betrekking tot toetsing en beoordeling is dat "het integraal onderdeel is van het leerproces waarbij in alle leerjaren gebruik wordt gemaakt van herkenbare grondvormen van toetsing: kennistoets, producttoets, performance assessment, portfolio/ontwikkelassessment". Het panel ziet deze visie geconcretiseerd in de tussentijdse toetsen en afstudeeropdrachten die het heeft bestudeerd. De verschillende rollen/competenties worden daarnaast aantoonbaar op elk niveau tenminste één keer afgetoetst. De student wordt verder in elke toets op zijn rol als Fysiotherapeut en/of Gezondheidsbevorderaar beoordeeld.

De curriculumcommissie en de werkgroep toetsing werken momenteel, mede naar aanleiding van de curriculumvernieuwing en de mogelijke toename van het aantal studenten, aan een vermindering van het aantal toetsen. Het panel vindt dit een verstandige keuze. Het nieuwe toetsprogramma is in jaar 3 en 4 reeds uitgerold. In jaar 1 en 2 zal dat komend schooljaar gebeuren. De toetscommissie voert actief controles uit op de nieuw ontwikkelde toetsen. Het panel geeft de opleiding mee, mede op basis van feedback van studenten en gezien de huidige reductie van het aantal toetsen, oog te houden voor voldoende afwisseling in de toetsvormen.

Afstudeerprogramma

Om vast te stellen of de student aan het eind van de bacheloropleiding over alle beoogde leerresultaten beschikt, toetst de opleiding in het vierde jaar alle competenties af op eindniveau. Het afstuderen bestaat uit verschillende onderdelen en is de afgelopen jaren enigszins gewijzigd. De huidige afstudeerfase in de Nederlandse variant bestaat uit twee beroepsvoorbereidende stages (beide 21 EC), beoordeeld aan de hand van een criterium gericht interview, en uit een afstudeerproject (18 EC). Het afstudeerproject wordt beoordeeld aan de hand van drie producten, te weten het afstudeerplan, het verslag inclusief product en de eindpresentatie. Voordat een student mag starten met het uitvoeren van zijn onderzoek, stelt hij een plan op. Dit plan wordt beoordeeld door de screeningscommissie, die een go/no-go geeft.

De beoordeling van het afstudeerverslag en de eindpresentatie gebeurt door een interne en een externe assessor. De externe assessor moet een masteropgeleide fysiotherapeut zijn, die heeft deel genomen aan de verplichte scholing en met regelmaat aanwezig is bij kalibreersessies. De interne en externe assessor vullen onafhankelijk van elkaar het beoordelingsformulier in en bespreken dit vervolgens met elkaar. Na het overleg komen zij tot een gezamenlijk oordeel. Lukt dit niet, dan wordt een derde assessor betrokken.

Omdat de student minimaal bij twee bedrijven zijn afstudeerstages loopt - en dus door twee accounthouders en twee stagebegeleiders wordt beoordeeld - , krijgt de opleiding hiermee een betrouwbaar beeld van wat 'het werkveld' van de student vindt.

De afsluitende toetsing van de stages wordt uitgevoerd door de docent die als accounthouder is aangesteld bij de betreffende fysiotherapiepraktijk. De stagebegeleider vanuit de praktijk heeft een adviserende rol bij de toetsing. De toetsing gebeurt aan de hand van een criterium gericht interview. In februari 2017 is daarnaast gestart met een pilot waarbij studenten middels een actieplan aantonen dat zij gedurende de stage aan alle competenties hebben gewerkt. Het actieplan vormt vervolgens het vertrekpunt voor het criterium gericht interview. Het panel juicht dit idee van harte toe en geeft de opleiding mee, de studenten hierbij kritisch te laten reflecteren op de realisatie van de verschillende competenties.

Studenten uit de internationale variant worden beoordeeld aan de hand van drie stages (15 EC). In het buitenland hebben praktijken minder animo voor stages van 20 weken, vandaar dat de opleiding heeft gekozen voor drie iets kortere stages. Verder voeren de studenten een afstudeerproject uit zoals in de Nederlandse variant (15 EC). En verder moeten de studenten twee cases maken (15 EC).

Het panel stelt vast dat de opleiding er met het afstudeerprogramma voor zorgt dat studenten op verschillende wijzen hun competenties – zowel kennis en vaardigheden - kunnen aantonen. en beoordeling gebeurt altijd door minimaal twee assessoren (vier-ogenprincipe).

Validiteit, betrouwbaarheid en onafhankelijkheid

De afgelopen twee jaar heeft de opleiding een traject doorlopen om de kwaliteit van de toetsing nog verder te verbeteren. Dit heeft geleid tot verschillende mechanismen die ervoor moeten zorgen dat het systeem van toetsen en beoordelen valide, betrouwbaar en onafhankelijk gebeurt. Dit doet de opleiding onder andere op de volgende wijzen:

- Er zijn voor alle vakken toetsmatrijzen ontwikkeld door de Werkgroep Toetsing, die inzichtelijk maken welke competenties met welke toetsen worden afgedekt.
- Er is een database gemaakt met gevalideerde meerkeuzevragen voor kennistoetsen.
- Er is een protocol ontwikkeld voor het opstellen van kwalitatief goede vragen.
- Bij het opstellen van toetsvragen door docenten wordt gebruik gemaakt van een buddy-systeem onder supervisie van de Werkgroep Toetsing, die bovendien na afloop alle kennistoetsen analyseert op validiteit en betrouwbaarheid.
- Elk kwartaal wordt een zogenoemde toetsconferentie georganiseerd, waarbij toetskwaliteit, kalibratie van toetsen en professionalisering centraal staan.
- De interne en externe assessoren worden aangesteld door de examencommissie, op voordracht van de opleiding.
- Bij alle afstudeeronderdelen wordt het vier-ogenprincipe gehanteerd.
- Er worden kalibreersessies georganiseerd voor zowel interne als externe assessoren om de betrouwbaarheid van beoordelen te verhogen.

Met betrekking tot het laatste punt raadt het panel de opleiding aan om hiermee door te gaan, zeker gelet op de grote diversiteit in eindproducten en de eerder in standaard 2 genoemde implementatie binnen het (eind)product.

Het panel heeft voorafgaand en tijdens het locatiebezoek enkele tussentijdse toetsen en afstudeerwerken bekeken. Op basis hiervan stelt het panel vast dat er in de toetsing nog meer aandacht zou moeten zijn voor een navolgbare onderbouwing van de oordelen. Alhoewel het panel zich over het algemeen kan vinden in de cijfers zoals die zijn gegeven door de examinatoren, is niet altijd duidelijk waarom tot een bepaald oordeel/cijfer wordt gekomen.

Wat betreft het samenwerken aan (afstudeer)opdrachten heeft de opleiding een forse stap in de goede richting gezet door studenten te beoordelen op hun individuele bijdrage aan een project.

Wat het panel betreft zou er echter nog meer aandacht moeten zijn voor de individuele beoordelingen. Het panel heeft enkele groepswerken naast elkaar gehouden en merkt op dat veel feedback toch nog hetzelfde is. De feedback zou in een aantal gevallen, ook bij het duo-afstuderen, nog meer gepersonaliseerd moeten worden, zo stelt het panel vast.

Examen- en toetscommissie

De opleidingen behorende tot de Academie Gezondheidszorg hebben sinds november 2014 een gezamenlijke examencommissie. Ditzelfde geldt voor de toetscommissie, die onderdeel uitmaakt van de examencommissie. Er is een structurele gesprekscyclus ontwikkeld met de examen- en toetscommissie en het management. Eenzelfde constructie is ingericht voor de samenwerking en het overleg met de curriculumcommissie (CuCo) en de werkgroep toetsing (WGT). De laatste houdt zich bezig met de koppeling tussen programma en toetsing en de constructie van toetsen.

De toetscommissie voert steekproefsgewijs controles uit op de kwaliteit van toetsing. Zij heeft hiervoor haar eigen agenda en voert daarnaast controles uit op toetsen waarover meldingen binnenkomen. Vanwege de wijzigingen in het afstudeerproces heeft de toetscommissie zich het afgelopen jaar met name gericht op de kwaliteit van toetsing van het gerealiseerde eindniveau. Het panel acht dit een adequate werkwijze.

Het panel merkt op dat de examencommissie vooral haar adviserende rol goed heeft opgepakt. Haar adviezen hebben er onder andere toe geleid dat de aanstelling van examinatoren veel strenger is geworden. Verder is er een proces gaande waarbij gekeken wordt of het mogelijk is een grotere diversiteit te realiseren in het soort vragen in een toets om zo beter aan te sluiten bij de verschillende leerstrategieën van studenten, waardoor de validiteit van de toets beter wordt. Dit proces richt zich op het gebruik van open vragen zonder dat daarbij de nakijktijd van docent wordt vergroot.

De examencommissie heeft de borging van het eindniveau, waar het afstudeerwerk betreft, gedelegeerd naar het StudierichtingsOverleg Fysiotherapie (SROF). Het SROF is het landelijke overleg van fysiotherapieopleidingen. Binnen het SROF zijn kalibratiesessies uitgevoerd op een aantal afstudeerwerken, waarbij gekeken is naar de totstandkoming van het oordeel, alsmede naar het bereikte eindniveau van de betreffende afstudeerwerken. Deze analyse is gemaakt door deskundigen vanuit andere fysiotherapieopleidingen (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en Hanzehogeschool Groningen) op het gebied van onderzoek en onderwijs. Deze deskundigen zijn bij de eigen hogeschool betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van het eindniveau.

De wijze waarop de borging van het eindniveau plaatsvindt - door de inzet van deskundigen van andere hogescholen - is adequaat, zo stelt het panel vast. Het panel geeft de examencommissie wel in overweging om af en toe ook zelf enkele afstudeerwerken te bestuderen. Hiermee houdt de examencommissie zelf directe voeling met het gerealiseerde eindniveau en kan zij indien nodig, op basis van informatie uit de eerste hand, in gesprek met de externe beoordelaars van het SROF.

Hiernaast acht het panel het aanbevelenswaardig de personele capaciteit van de examencommissie iets uit te breiden, zodat zij wat meer ruimte krijgt om - naast het afhandelen van meldingen - haar borgende rol nog iets steviger op te pakken.

Weging en Oordeel

Overwegend dat (i) het toetsprogramma de beoogde eindkwalificaties volledig afdekt, (ii) de werkwijze voor het opstellen van toetsen de afgelopen periode zeer zorgvuldig en duidelijk is vastgelegd, en (iii) de toetscommissie en de werkgroep toetsing hun rol goed vervullen, maar het panel nog aandacht vraagt voor (iv) het geven van voldoende onderbouwing ten behoeve van de navolgbaarheid van een oordeel, komt het panel voor standaard 3 uit op het oordeel 'voldoende'.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk functioneren

De werkveldvertegenwoordigers met wie het panel sprak – en waarvan enkelen ook lid zijn van de beroepenveldcommissie – zijn positief over de kwaliteiten van de studenten en afgestudeerden van Saxion. De afgestudeerden weten hun weg te vinden in het werkveld en bezitten niet alleen de kennis en vaardigheden van een fysiotherapeut, maar het profiel van gezondheidsbevorderaar komt ook steeds duidelijker naar voren, zo ervaren de werkveldvertegenwoordigers. De alumni met wie het panel sprak zijn tevreden over de aansluiting van de opleiding op de beroepspraktijk. “Als je in het laatste jaar twee goede stages loopt en zelf gedisciplineerd bent, dan sluit het zeker goed aan”, zo laat één van de studenten weten. Een andere student heeft ervoor gekozen om direct na zijn opleiding een masteropleiding (in deeltijd) te gaan volgen bij SOMT University. Hij ervaart dat hij de benodigde kennis en kunde ruimschoots in huis heeft – ook op wetenschappelijk vlak – om goed te kunnen presteren in de masteropleiding.

Het panel vindt het verder positief te horen dat de opleiding er vrij recent bewust voor heeft gekozen om de beroepsvoorbereidende stage te verplaatsen van derde naar het vierde jaar. De reden hiervoor is dat een behoorlijk aantal studenten de vraag krijgt om na de stage (parttime) te blijven werken bij hun stagebedrijf. Omdat de studenten na hun derde jaar nog verder moeten studeren kan dit niet of zorgt het voor studievertraging. Door de stage te verplaatsen naar het vierde jaar hebben studenten de gelegenheid om na het afronden van de stage (fulltime) aan de slag te gaan als het bedrijf hen die gelegenheid biedt. Het panel vat dit op als een positief aspect.

Eigen oordeel van het auditteam over het gerealiseerde niveau

Het panel heeft van vijftien studenten, afgestudeerd in 2015 t/m 2017, de afstudeerwerken (inclusief ingevulde beoordelingsformulieren) bestudeerd. Zoals beschreven in Standaard 3 bestaat het afstuderen uit een onderzoek leidend tot een beroepsproduct en uit twee stages (drie voor IC). De gestratificeerde steekproef bleek enigszins ongelukkig uit te vallen, want deze bevatte relatief veel eindwerken van studenten die zijn afgestudeerd op basis van het oude profiel. Dit betreft langstudeerders. Zij zijn eerder gestart met afstuderen en hebben daardoor andere producten moeten opleveren, dan tegenwoordig het geval is. Om voldoende zicht te krijgen op de huidige situatie heeft het panel tijdens de audit nog enkele recente werken ter plekke kunnen bekijken.

Het panel is van oordeel dat de stageverslagen en –beoordelingen en de afstudeerprojecten van zowel het Nederlandse als het internationale programma laten zien dat de studenten de eindkwalificaties op bachelorniveau bereiken. De panelleden kunnen zich in grote lijnen vinden in de cijfers die door de examinatoren zijn toegekend aan de eindwerken. De onderzoeksthema's laten een grote variëteit zien. Dit stelt het panel zeer op prijs. Ondanks het goede werk van de screeningscommissie, die ieder afstudeer voorstel controleert op de koppeling met de rol van gezondheidsbevorderaar en/of fysiotherapeut, zet het panel in een enkel geval een vraagteken bij de directe relatie met de beroepspraktijk van de fysiotherapie. Als voorbeeld noemt het panel een onderzoek waarbij een student een onderwijsmodule evalueert. Een dergelijke opdracht zou wellicht (nog) beter aansluiten bij een onderwijskundige opleiding.

Het panel is van oordeel dat de onderbouwing van de cijfers op de beoordelingsformulieren erg summier is en onvoldoende duidelijkheid biedt over de overwegingen van een examinerator om tot een bepaald cijfer te komen. Tevens constateert het panel een beperkte mate van (individuele) reflectie door de studenten. Dit is met name het geval in de 'oudere' eindwerken.

De studenten die in duo's afstuderen, moeten een logboek bijhouden van de werkzaamheden die zij hebben uitgevoerd. Het viel het panel op dat de optelling van de bestede uren regelmatig niet in de buurt komt van het aantal uren dat aan de opdracht besteed zou moeten worden, uitgaande van het aantal ECTS dat aan de afstudeeropdracht is verbonden. Dit geldt zowel voor de oudere als de meest recente eindwerken die het panel bestudeerde. Ondanks dat, is het panel overigens wel van oordeel dat de eindwerken van voldoende omvang en complexiteit zijn om bachelorniveau aan te tonen.

In algemene zin merkt het panel op dat er in de bekeken onderzoeken nog beperkt gebruik gemaakt wordt van internationale richtlijnen, waardoor studenten op basis van vraagarticulatie uit het werkveld soms literatuuronderzoek doen naar onderwerpen waar al een richtlijn over is geschreven (bv. door NICE, National Institute for Health and Care Excellence). De opleiding realiseert zich dat dit bij de oudere werken niet altijd is uitgevoerd naar de maatstaven van het huidige toetsprogramma, waarin dit inmiddels een beoordelingscriterium is. Het panel vindt het positief te zien dat de opleiding verbetering heeft doorgevoerd op dit vlak en vraagt de opleiding de komende periode te monitoren of de doorgevoerde verbetermaatregelen ook leiden tot het gewenste effect.

Het panel merkt verder op dat de internationale studenten, wanneer zij in groepjes afstuderen, geen overzicht bijvoegen van de ureninvestering per persoon. Ook bevatten de eindwerken van de internationale studenten die het panel bekeek, nu nog een minimale verbinding met de innovatiecontext waarin de opleiding zich wil begeven. Het panel heeft van de opleiding vernomen dat er inmiddels op deze beide punten veranderingen zijn doorgevoerd. Het IC-programma is op dit gebied gelijkgetrokken met de Nederlandse variant. Dit betekent dat ook binnen het IC-programma de innovatiecontext is geborgd en de studenten op dezelfde criteria worden beoordeeld als de Nederlandse studenten (inclusief individuele reflectie en urenverantwoording).

Weging en Oordeel

In aanmerking genomen dat (i) het werkveld tevreden is met de kwaliteit van de afgestudeerden, (ii) het panel concludeert dat de eindwerken minimaal voldoen aan bachelorniveau, waarbij de opleiding nog wel aandacht dient te besteden aan (iii) de verhouding tussen de bestede uren en het aantal toegekende ECTS en het panel aandacht vraagt voor (iv) de monitoring van de effecten van de doorgevoerde verbetermaatregelen (m.b.t. gebruikmaking van internationale richtlijnen en de innovatiecontext in het afstuderen binnen de internationale variant), komt het panel voor Standaard 4 tot het oordeel 'voldoende'.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel geeft een 'goed' voor standaard 1 en 2 en een 'voldoende' voor standaard 3 en 4. Met inachtneming van de regels van de NVAO komt het panel voor de opleiding als geheel tot het oordeel 'voldoende'.

Het panel adviseert de NVAO om de hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut van Saxion Hogeschool opnieuw te accrediteren voor een periode van zes jaar.

6. AANBEVELINGEN

Internationalisering

Als de opleiding, zoals zij schrijft in de Zelfevaluatie Rapportage, inderdaad de ambitie heeft om “fysiotherapeuten op te leiden met een internationale oriëntatie inclusief interculturele en internationale competenties”, dan raadt het panel de opleiding aan om deze competenties te integreren in het opleidingsprofiel/de uitwerking van de competenties in kernvaardigheden en indicatoren. Op deze manier verzekert de opleiding zich ervan dat internationalisering tevens terug dient te komen in het onderwijsprogramma – wat nu overigens in bepaalde projecten al zichtbaar is – en studenten bovendien moeten worden getoetst op hun internationale oriëntatie, zowel tussentijds als bij het afstuderen.

Het is raadzaam om goed na te denken over de rol van internationalisering binnen het werkveld van de fysiotherapie en daar op aan te sluiten met de internationale ambitie van de opleiding.

In het kader van internationalisering wil het panel de opleiding tevens meegeven te zoeken naar mogelijkheden om de Nederlandse en de internationale studenten intensiever en structureler met elkaar te laten samenwerken.

Interprofessionele samenwerking

Het panel adviseert de opleiding om werk te maken van de interprofessionele samenwerking tussen fysiotherapeuten en andere zorgprofessionals, en bijvoorbeeld ook tussen zorgprofessionals en bewegingstechnologen. De eerste voorbeelden krijgen inmiddels hun vorm, maar het panel raadt aan om steeds meer op zoek te gaan naar interessante samenwerkingsvormen, mede gezien vanuit het licht van de fysiotherapeut als gezondheidsbevorderaar en innovator.

Onderbouwing van oordelen

Gezien de grote hoeveelheid studenten die de opleiding binnenkrijgt, begrijpt het panel dat het veel werk is om in alle beoordelingsformulieren de gegeven beoordeling uitgebreid te onderbouwen en de studenten van constructieve feedback te voorzien. Het panel beveelt de opleiding toch aan om hier zeer alert op te zijn, omdat het (i) de transparantie en navolgbaarheid van een beoordeling vergroot en het (ii) bovendien een zeer belangrijk leerinstrument is voor studenten.

Afstuderen

In navolging op de bevindingen merkt het panel op dat er in de onderzoeken meer gebruik gemaakt kan worden van internationale richtlijnen, waardoor geen dubbel werk wordt verricht door studenten. Literatuuronderzoek uit internationale bronnen zoals uit NICE, National Institute for Health and Care Excellence, geven de opleiding een kennisimpuls en leiden tot een nog rijkere onderzoeksomgeving ter bevordering van het toegepaste onderzoek.

BIJLAGE I   Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Saxion Hogeschool hbo-bacheloropleiding Opleiding tot Fysiotherapeut voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	Goed
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Goed
Standaard 3. Toetsing	Voldoende
Standaard 4. Gerealiseerde eindkwalificaties	Voldoende
Algemeen eindoordeel	Voldoende

BIJLAGE II   Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding Fysiotherapie, Saxion Hogeschool, 20 juni 2017

Tijd	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)
08.00 – 8.15	Inloop & ontvangst auditpanel
08.15 – 09.00	Vooroverleg auditpanel, materiaalinzage
09.00 – 09.30	Opening door studenten in aanwezigheid van alle collega's
09.45 – 10.30	Opleidingsmanagement <ul style="list-style-type: none"> - Rients Jorna, Directeur - Irene Rispens, Manager - Marjon van Zalk, Teamleider - Frank Klein Overmeen, Teamleider
10.30 – 10.45	Pauze / Intern overleg auditpanel
10.45 – 11.30	Curriculum commissie (incl Werkgroep toetsing) <ul style="list-style-type: none"> - Marjon van Zalk (Voorzitter CC + teamleider P-fase + IC) - Annet Olde Wolsink (Themadocent + IC programma) - Monique Mulder (Externe betrekkingen + hoofdfase) - Amy Lenderink (WGT + IC programma) - Marsha Bisschop (WGT + BOK docent) - Frits Oosterveld (Lector) - Inge Neijmeijer (Docent P-fase) - Marit van de Dijk (Onderwijskundig adviseur) - Frank Klein Overmeen (Teamleider H-fase)
11.30 – 12.15	Gespreksronde Studenten <ul style="list-style-type: none"> - Jordi Koggel (4e jaars) - Finn Hobelman (4e jaar + Tabula Rasa) - Tamar Kwakkel (3e jaars, OC) - Erik Dijkema (2e jaars, OC) - Renée Hof (2e jaars, OC) - Dennis Beuvink (1e jaars, OC) - Sörte Lange (1th years +student council) - Christine Madeleine Chaparian (3rd years +student council)
12.15 – 12.45	Lunch auditpanel
12.45 – 13.15	Rondleiding opleidingsspecifieke voorzieningen
13.15 – 14.00	Alumni / Werkveldvertegenwoordiging <ul style="list-style-type: none"> - Kees Smelt (BVC) - Patrick Koops (Stagebegeleider + externe assessor) - Margreet Tinselboer (Stagebegeleider + externe assessor) - Ruben Heuven (Alumnus) - Maddie Stoppel (Alumnus)
14.00 – 14.45	Gespreksronde Docenten <ul style="list-style-type: none"> - Frans Verschueren (Afstudeerwerken, gaming, H-fase) - Karin Hobbelink (P-fase, H-fase)

Tijd	Gesprekspartners (incl. functies/rollen)
	<ul style="list-style-type: none"> - Chantal Kloosterman (P-fase) - Titus Smit (Accounthouder, SLB-expert) - Erwin van Beek (H-fase, minor MUSC) - Maria Bartke (Werkgroep toetsing, P-fase) - Rob Timmers (IC, project LT) - Louis Hollander (Accounthouder, H-fase, minor RCA)
14.45 – 15.00	Pauze / Intern overleg auditpanel
15.00 – 15.45	Lectoraat en onderzoekslint <ul style="list-style-type: none"> - Frits Oosterveld (Lector) - Remko Soer (Ass. Lector LT) - Andre Bieleman (Ass. Lector Participatie) - Arjan van der Salm (Hoofddocent Onderzoek) - Annet Olde Wolsink (Themadocent Vitale Fitheid) - Sander van der Water (Themadocent Preventief actief)
15.45 – 16.30	Examencommissie (waaronder toetscommissie) <ul style="list-style-type: none"> - Paulien Klaver (Voorzitter) - Henk Tijdink (Algemeen lid) - Anke Wijlens (Toetscommissie)
16.30 – 17.00	Pending issues <i>(alle gesprekspartners zijn hiervoor beschikbaar)</i>
17.00 – 17.30	Intern overleg auditpanel
17.30 – 18.00	Terugkoppeling

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding(en) is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland" van September 2016. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het panel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de voltijd opleiding.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtname van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Tijdens het locatiebezoek heeft het auditteam een les bezocht en tijdens de rondleiding met studenten gesproken en onderzoekers in actie gezien in het bewegings- en analyselab.

Om te kunnen beoordelen of de beoogde leerresultaten worden behaald, heeft het auditpanel een selectie van eindwerken bestudeerd overeenkomstig de NVAO-richtlijn 'beoordeling eindwerken'.

Het oordeel van het auditteam, vastgelegd in een conceptrapport, werd aan de betreffende opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de schriftelijke instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Verder is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is en wordt, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van de secretarissen vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2016'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien i) standaard 1 'onvoldoende' is, ii) een of twee standaarden 'onvoldoende' en herstel binnen twee jaar niet realistisch en haalbaar is of iii) drie of meer standaarden 'onvoldoende'. , 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'voldoende' zijn indien ten minste twee standaarden 'voldoende' zijn, waaronder in elk geval standaard 1, en herstel van de tekortkoming(en) bij de 'onvoldoende' standaarden realistisch en haalbaar is binnen twee jaar.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal voldoende zijn en twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste alle standaarden minimaal 'voldoende' worden bevonden en twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

BIJLAGE III   Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatie, incl. kaart opleidingsprofiel en kaart competentieniveaus
- Landelijk Beroepsprofiel fysiotherapeut 2015
- Opleidingsprofiel Fysiotherapie 2016-2017
- Visiedocument Fysiotherapeut 2016
- Curriculumdocument Fysiotherapeut 2016-2017
- Opleidingsjaarwerkplan 2016-2017
- Onderwijsbeleidsplan AGZ
- Onderzoeksagenda AGZ
- Organisatie en communicatieplan AGZ 2016
- Toetsplan 2016-2017, incl. bijbehorende bijlagen
- Strategische Personeelsplanning AGZ
- Personeelsoverzicht Fysiotherapie
- Overzicht afgestudeerden
- Onderwijs- en examenregeling – OER
- Jaarverslag examencommissie AGZ 2015-2016
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal.

Het auditpanel heeft de volgende eindwerken bekeken¹¹:

Aantal	Studentnummer	Variant
1	306407	NL
2	305562	NL
3	303135	NL
4	328648	NL
5	143559	NL
6	301644	NL
7	303913	NL
8	325799	NL
9	302270	NL
10	317808	NL
11	153733	IC
12	340544	IC
13	344317	IC
14	323735	IC
15	340559	IC

¹¹ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditteam.

BIJLAGE IV Overzicht auditpanel

Naam visitatiegroep:	HBO Bachelor Fysiotherapie
----------------------	----------------------------

Samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemd cluster zijn ingezet.

Commissielid (Achternaam)	Rol (voorzitter / lid / student-lid / coördinerend secretaris / secretaris ¹³ / logistiek coördinator)	Deskundigheden						Deelname bij ¹²										
		Vakinhoud	Internationaal	Onderwijs en toetsing	Werkveld	visitatie-/ audit	Studentzaken	Saxion	Hanzehogeschool Groningen	Hogeschool Utrecht	Thim van der Laan	Fontys Hogescholen	Hogeschool Rotterdam	Hogeschool Zuyd	Hogeschool Leiden	Hogeschool Arnhem en Nijm.	Hogeschool van Amsterdam	Avans
Wierda	Voorzitter		x	X		x		vz	vz	vz	vz	vz						
Steenbruggen	Voorzitter														vz			
Brouwer	Lid	x		X	x					x								
Van Peppen	Voorzitter / Lid	x	x	X	x	x		x				x		vz				vz
Engelbert	Lid	x	x	X					x	x			x					
Vliet Vlieland	Lid	x	x	X	x	x					x		x		x			
Beenen	Lid	x	x	X				x			x							
Kordes	Lid		x	X	x				x									
Beckwée	Lid	x	x	X	x				x									
Pool – Goudzwaard	Lid												x		x			
Norbart	Lid													x				
Verschoor	Lid													vz	x	vz		
Maas	Lid												x			x	x	
Sminia	Lid															x		
Buikema	Lid																	x
Bosman	Student					x				x							x	x
Schepers	Student					x		x		x	x	x			x			
Ritmeester	Student					x		x										
Winter	Student												x	x				
Van der Hoorn	Secretaris							x	x	x	x	x						
Göbel	Secretaris													x				x
Schoots	Secretaris												x		x			
Snel	Secretaris															x		

¹² Geef met kruisjes aan bij welke instellingen het panellid zal worden ingezet.

¹³ N.B.: De secretaris en/of logistiek coördinator is geen lid van het panel.

Korte functiebeschrijvingen (cv's) van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam (inclusief titulatuur)	Korte functiebeschrijvingen
prof. dr. Wes Wierda	De heer Wierda is adviseur bij Hobéon. Hij maakt regelmatig deel uit van verschillende visitatiepanels als domeindeskundige en treedt nu ook op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties hoger onderwijs.
dr. Roland van Peppen	De heer Van Peppen was tot 2016 werkzaam als opleidingsmanager van de Master Fysiotherapie van Hogeschool Utrecht, vanaf 2016 adviseur onderwijsinnovatie binnen het domein gezondheidszorg van Hogeschool Utrecht.
dr. Paul Beenen	De heer Paul Beenen is hogeschoolhoofddocent in de Master Healthy Ageing Professional en de bacheloropleiding Sportkunde en sportstudies. Momenteel is hij bezig met zijn promotieonderzoek <i>Moving physiotherapy from evidence based practice to evidence informed practice</i> .
Davida Ritmeester	Mevrouw Ritmeester is hbo-bachelorstudent Fysiotherapie aan THIM Hogeschool en zij is tevens secretaris van de opleidingscommissie.
Inge van der Hoorn MSc	NVAO getraind

Op 24 april 2017 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de Opleiding tot Fysiotherapeut van Saxion Hogeschool, onder het nummer 005569.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende tenminste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl